



3

**Sosiaali- ja terveystoimialan toiminnan ja talouden ennuste  
31.8.2017**

HEL 2017-007412 T 02 02 01

**Päätösehdotus**

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää merkitä tiedoksi toiminnan ja talouden toteumaennusteen 31.8.2017 tilanteessa.

**Esittelijän perustelut**

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari on kutsuttuna asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Kaupunginkanslialle toimitetaan vuonna 2017 ennusteet poikkeuksellisesti vain kolme kertaa: 28.4, 24.8. ja 9.11. Kaikki kaupunginkanslialle toimitettavat ennusteet käsitellään ensin sosiaali- ja terveyslautakunnassa. Muuttunut aikataulu johtuu kaupungin johtamisjärjestelmän uudistuksesta.

Nyt laaditun ennusteen pohjana ovat talouden ja toiminnan osalta elokuun lopun tiedot. HUS:n ennuste pohjautuu HUS:n elokuun lopun käytön mukaiseen laskennalliseen ennusteeseen.

Sosiaali- ja terveystoimialalla on viisi erillistä talousarviokohtaa, joiden ennusteet ovat seuraavat:

**Sosiaali- ja terveyspalvelut (51001)**

5 10 01 Sosiaali- ja terveyspalvelut (1 000 e)	TP 2016	TA 2017	Ennuste 31.8.	Ero TA	Ero TA %
Tulot	194 790	169 324	168 724	- 600	-0,3 %
Menot	1 474 728	1 445 718	1 447 018	-1 300	-0,01 %
Toimintakate	-1 279 938	-1 276 394	-1 278 494	-2 100	-0,2%

Sosiaali- ja terveyspalvelujen tulojen arvioidaan alittavan budjetin 0,6 milj. eurolla.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen menobudjetin arvioidaan vastaavasti ylittyvän 1,3 milj. euroa, joka koostuu maahanmuuttoyksikön kotouttamispalveluista. Maahanmuuttoyksikön kotouttamispalveluista johtuvaan ylitykseen tullaan tekemään ylitysoikeusesitys 21.11.2017. Arvioidun ylityksen jälkeen ylityspaineena on tällä hetkellä lisäksi 5,3 milj. euroa, joka pystytään kattamaan toimialan keskitetyistä määrärahoista. Kustan-



nusten kehitystä seurataan osana johtamista tarkasti kuukausittain ja ryhdytään tarvittaessa tilanteen edellyttämiin toimenpiteisiin.

Maahanmuuttoyksikön kotouttamispalveluista arvioidaan aiheutuvan sosiaali- ja terveyspalveluihin 1,3 milj. euron ylitys, joka johtuu tulkkipalvelujen kustannusten kasvusta ja alaikäisenä maahan tulleiden Toivolan perheryhmäkodin kotouttamisen asiakaspalvelujen ostoista, jotka eivät sisälly vuoden 2017 talousarvioraamiin. Valtio korvaa maahanmuuttoyksikön alaikäisenä maahan tulleiden kotouttamispalvelujen kustannukset täysimääräisenä.

Perhe- ja sosiaalipalvelujen budjetin ylityspaine on 3,3 milj. euroa ilman maahanmuuttoyksikön kotouttamispalveluja. Ylityspaine johtuu lastensuojelun lisääntyneestä tarpeesta ostaa perhehoitopaikkoja ja vaativaa, kuntouttavaa laitoshoidoa sekä vammaistyössä lisääntyneestä tarpeesta ostaa asumispalveluja ja henkilökohtaista apua.

Terveys- ja päihdepalvelujen budjetin ylityspaine on 2,4 milj. euroa. Ylityspaine johtuu lisääntyneistä päivystyksen kuvantamispalveluista ja suun terveydenhuollon palvelukysynnän kasvusta ja palvelusetelin ennakoitua vähäisemmästä käytöstä, jota on korvattu lisätyönä.

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen budjetin ylityspaine on 1,6 milj. euroa, joka koostuu asiakaspalveluostojen ja muiden palvelujen ostojen kasvusta.

Toimialan hallinnon toiminnan ennustetaan toisaalta alittavan talousarvion 2 milj. eurolla.

#### Vastaanottokeskukset (51003)

5 10 03 Vastaanottokeskukset (1 000 e)	TP 2016	TA 2017	Ennuste 31.8.	Ero TA	Ero TA %
Tulot	0	16 200	21 425	+5 225	+32,3 %
Menot	0	15 500	17 562	-2 062	-13,3 %
Toimintakate	0	700	3 126	+2426	+346,6%

Vastaanottokeskusten osalta sekä menot että tulot ylittyvät. Vastaanottokeskusten aiheutuneet kustannukset ovat kaupungin näkökulmasta valtiolta läpilaskutettavia eriä. Aiemmin, vuosina 2015 ja 2016 vastaanottokeskusten kustannukset ovat sisältyneet sosiaali- ja terveyspalvelujen talousarviokohtaan ja ylitys on käsitelty teknisluonteisena ylitysoikeutena. Vastaanottokeskusten oma talousarviokohta helpottaa menojen seurantaa erillään varsinaisista sosiaali- ja terveyspalveluista.

#### Toimeentulotuki (51002)



24.10.2017

5 10 02 Toimeentulotuki (1 000 e)	TP 2016	TA 2017	Ennuste 31.8.	Ero TA	EroTA %
Tulot	90 598	13 702	14 318	+616	+4,5 %
Menot	177 019	26 600	30 577	-3 977	-15,0 %
Toimintakate	-86 421	-12 898	-16 259	-3 361	-26,1 %

Toimeentulotuen arvioitu ylitys johtuu siitä, että vuodelle 2017 ei ole talousarviossa varattu perustoimeentulotuen määrärahoja, vaikka Helsingissä tehtiin laissa siirtymäkaudelle määritellyllä tavalla perustoimeentulotukipäätöksiä asiakkaille maaliskuun loppuun saakka. Perustoimeentulotukimenot huomioidaan Helsingin valtionosuuksissa, mutta eivät sisälly sosiaali- ja terveystoimialan talousarvioon.

#### Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (51005)

5 10 05 HUS (1 000 e)	TP 2016	TA 2017	Ennuste 31.8.	Ero TA	Ero TA %
Menot	529 697	534 769	568 652	-33 883	-6,3 %

HUS:n laskennallinen ennuste (tammi-elokuu) toteutuneen käytön pohjalta on 569 milj. euroa eli lähes 34 milj. euroa enemmän kuin kaupungin talousarvioluku. Toteutuneen käytön perusteella on Helsingille tuotettujen HUS:n oman erikoissairaanhoidon palvelutuotannon määrä ja laskutus ollut suurempaa kuin keskimäärin tammi-elokuussa ja myös muun palvelutuotannon laskutus (ostopalvelut, hoitopalvelut muista sairaaloista, palvelusetelit ja tartuntatautilääkkeet) on ylittänyt keskimääräisen laskutuksen.

HUS:n virallinen vuosiennuste sisältää sekä kesäkuussa 2017 maksetun jäsenkuntapalautuksen 50 milj. euroa kaikille jäsenkunnille että vuoden 2017 tilinpäätöksen yhteydessä maksettavan jäsenkuntapalautuksen 24 milj. euroa kaikille jäsenkunnille. Helsingin jäsenkuntapalautuksen osuus on noin 22,5 milj. euroa (kesäkuussa maksettu 16,5 milj. euroa ja arviolta 12 milj. euroa vuoden 2017 tilinpäätöksen yhteydessä) on huomioitu HUS:n ennusteessa.

#### Apotti (51004)

Apotti-hankkeen menot ja tulot arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

5 10 04 Apotti (1 000 e)	TP 2016	TA 2017	Ennuste 31.8.	Ero TA	Ero TA %
Tulot	512	250	250	0	0 %
Menot	1 252	2 700	2700	0	0 %



Toimintakate	-740	-2 450	-2 450	0	0 %
--------------	------	--------	--------	---	-----

## Palvelut

Talousarvion määrälliset tavoitteet, jotka on asetettu keväällä 2016, on esitetty liitteessä 1.

## Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Sosiaali- ja terveystalouden sitovien tavoitteiden ennustetaan toteutuvan seuraavasti:

### Sosiaali- ja terveystaloudet

- |  |          |
|--|----------|
| 1. Lastensuojeluasiakkaiden määrä vähenee vuoteen 2016 verrattuna  | Toteutuu |
| 2. Laajennetaan 3-vuotiaiden terveystarkastukset ja hyvinvointitapaamiset "neuvola päiväkodissa toimintamallia" vuoteen 2016 verrattuna (yhteinen tavoite Vakan kanssa)      | Toteutuu |
| 3. Kehitysvammaisten asumispalveluissa itsenäisesti asuvien osuus kasvaa 2 %-yksikköä vuodessa. Lisäksi tuetaan kehitysvammaisten kotona asumista                            | Toteutuu |
| 4. Potilas pääsee lääkärin kiireettömälle vastaanotolle keskimäärin kahdessa viikossa (T3< 14 vrk eli kolmas vapaa ajanvarausaika kalenteripäivissä, odotusaikojen mediaani) | Toteutuu |
| 5. Päivystysosastojen kotiutusprosentti kasvaa vuoteen 2016 verrattuna ilman että keskimääräiset hoitoajat pitenevät yli puolella vuorokaudella                              | Toteutuu |
| 6. Kotona asuvien osuus 75 vuotta täyttäneistä nousee vuoteen 2016 verrattuna  | Toteutuu |
| 7. Laitoshoidossa olevien osuus 75 vuotta täyttäneistä laskee vuoteen 2016 verrattuna  | Toteutuu |
| 8. Sähköisen asioinnin käyttäjämäärä kasvaa vähintään 10 % vuoteen 2016 verrattuna   | Toteutuu |
| 9. Psykiatrisessa avohoidossa olevien potilaiden sairaalahoitopäivien määrä vähenee vuoteen 2016 verrattuna  | Toteutuu |
| 10. Kuntouttavaa työtoimintaa saa 1 800 henkilöä vuoden aikana   | Toteutuu |

### Toimeentulotuki

Kohdennetaan ehkäisevän toimeentulotuen määrärahaa vähintään 45 % lapsiperheille.	Ei toteudu
---	------------

Kaikkien sosiaali- ja terveystalouden talousarviokohdan sitovien toiminnallisten tavoitteiden ennustetaan toteutuvan suunnitellusti. Toimeentulotuen talousarviokohdan sitova toiminnallinen tavoite ehkäisevän toimeentulotuen kohdennuksesta lapsiperheille 45 % ei toteudu talousarvioon nähden. Toimeentulotukilakiuudistus muutti ehkäisevän toimeentulotuen myöntämistä siten, että kustannuksia, joita aiemmin on myönnetty ehkäisevänä toimeentulotukena, myönnetään nyt myös täydentävänä toimeentulotukena. Tämän johdosta ehkäisevän toimeentulotuen budjetti arvioitiin ehkäisevän toimeentulotuen tarvetta suuremmaksi. Tavoite toteutuu suhteessa myönnettyyn toimeentulotukeen; lapsiperheille on kohdennettu 48 % ehkäisevästä toimeentulotuesta.



## Investoinnit

Investointien arvioidaan toteutuvan seuraavasti:

(1000 e)	TA 2017	Ylitysoikeudet	Ennuste 31.8.	Ero TA 2016
Tietotekniikkahankinnat	7 250	1 107	8 357	0
Muut hankinnat	7 934	504	8 438	0
Yhteensä	15 184	1 611	16 795	0

Irtaimen omaisuuden ylitysoikeus koostuu vuodelta 2016 siirtyneistä hankinnoista, joita varten kaupunginvaltuusto on 12.2.2017 myöntänyt yhteensä 1,611 milj. euron suuruisen ylitysoikeuden vuodelle 2017. Merkittävin yksittäinen investointi vuoden 2017 aikana tulee olemaan Kalasataman varustaminen.

## Toimialajohtajan kannanotot

Toimialajohtaja toteaa, että sosiaali- ja terveyspalvelut ovat toteutuksessa pääosin budjetin mukaisesti. Toiminnalle asetetut sitovat tavoitteet ehkäisevää toimeentulotukea lukuun ottamatta toteutuvat, ja myös valtaosa palvelutarjonnan määrää kuvaavista tavoitteista toteutuu suunnitellusti. Palvelut uudistuvat ja palvelurakenne kevenee suunnitellusti. Uudet toimintamallit, kuten monialaisen tiimityön lisääntyminen, eivät kaikilta osin tule esille määrällisissä tavoitteissa esimerkiksi terveysasemilla.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen talousarviokohdan määrärahat ovat edellisvuotta pienemmät, mihin vaikuttaa muun muassa kilpailukykyopimuksen mukanaan tuoma kustannusten lasku. Henkilöstömenojen toteuma on myös vähentynyt budjetissa arvioidun mukaisesti. Sosiaali- ja terveyspalvelujen talousarviokohdan kustannusten kehitystä ja menojen toteumaa seurataan osana johtamista tarkasti kuukausittain ja ryhdytään tarvittaessa tilanteen edellyttämiin toimenpiteisiin.

Toimialajohtaja esittää, että kohdentamatta jätetystä määrärahasta jäljellä oleva 0,75 milj. euroa kohdennetaan sosiaali- ja terveystalousarvion ylityspaineiden kattamiseksi. Lisäksi toimialan keskitettyjä määrärahoja, lähinnä tulospalkkiovarausta, voidaan tarvittaessa kohdentaa toimialajohtajan harkinnan mukaan sosiaali- ja terveystoimialan talousarviokohdan toteutumiseksi budjetin mukaisesti.

Maahanmuuttoyksikön kotouttamispalvelujen ja toimeentulotuen osalta tehdään määrärahojen ylioikeusesitys 21.11.2017.

HUS:n laskennallisen ennusteen perusteella HUS:n Helsingille maksettava ylijäämän palautus ei tule kattamaan talousarvion arvioitua ylitys-



tä. Siksi myös HUS:n osalta tehdään määrärahojen ylitysoikeusesitys  
21.11.2017.

**Esittelijä**

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja  
Juha Jolkkonen

**Lisätiedot**

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246  
sampo.pajari(a)hel.fi

**Liitteet**

1 Ennustesuoritteet

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano